

Tekstiilitalon orkesteri

Leipzigin Gewandhaus-orkesteria pidetään yleisesti maailman vanhimpana yhä toimivana orkesterina. Se alkoi antaa konsertteja jo 1400-luvun lopulla. Tarkempaa historiaa on saatavilla 1700-loppupuolelta alkaen. Säveltäjä Felix Mendelssohn Bartholdy toimi pitkään orkesterin johtajana 1800-luvun alkupuolella. Leipzigissa riittää musiikkiperinteitä muutenkin. Itse Ukko-Bach asui siellä neljännesvuosisadan ajan aina kuolemaansa saakka.

Vaatetalon orkesteri soittaa nyt kolmannessa omassa pytingissään. Ensimmäisessä toimii nyt oikeasti vaatekauppoja. Toinen talo tuhoutui täydellisesti Leipzigin pommituksissa toisen maailmansodan aikana. Nykyinen eli kolmas talo onkin sitten ihan huippua.

Yllättävintä lähihistoriassa on, että Gewandhaus-orkesteri selviytyi lähes kuivin jaloin DDR:n karmeasta reaaliosialismin kokeilusta. Ja että sinä aikana rakennettiin yksi maailman parhaista musiikkitaloista. Talon valmistui vuonna 1981, ja se oli aikanaan DDR:n suurin kulttuurihanke. Lisää kuuluisuutta talo sai, kun sinne päästettiin suojaan poliittisia mielenosoittajia vuonna 1989.

Gewandhausin idea on vähän sama kuin Helsingin musiikkitalon. Lienevätkö suomalaiset käyneet ottamassa mallia sieltä. Yleisö istuu ympäri orkesterin, ja näkyvyys joka puolelta on mainio. Ja se akustiikka, se arvioidaan mallikelpoiseksi, paljon paremmaksi kuin Helsingin.

No, mutta asiaan. Sibeliuksemme täyttää tänä vuonna 150 vuotta. Suomessa esitetään hänen musiikkiaan niin paljon, että emme oikein huomaa koko juhlaa. Mutta ulkomailla sen huomaa. Huippuorkesterit ja soolovirtuoosit esittävät todella paljon Sibeliusa. Itsekin olen jo ehtinyt pariin.

Leipzigin tekstiilitalon orkesterin ohjelma kuulosti niin hienolta, että sinnekin oli päästävää, Ennakkotiedoissa mainittiin Valse Triste ja viulukonsertto Leonidas Kavakosin soittamana. Sitten ohjelma muuttui vieläkin hurjemmaksi. Surullinen valssi jäi, ja tilalle otettiin Finlandia.

Finlandian hymniosaa luullaan usein kansallislauluksemme. Olen silloin tällöin törmännyt toteamukseen, että teillä on hieno kansallishymni, maailman upein. Ensin hämmentyy, että onko se saksalainen sävellys niin hieno. No, pian huomaa, että kyse on väärinkäsityksestä, joka on mukava oikaista. Pitäisikö kansallislaulu sittenkin vaihtaa?

Gewandhaus-orkesteri on suuri. Siinä pauhaa mm seitsemän kontrabassoa. Jo Finlandian alkutahdit nostattavat karvat pystyyn, ja kädet alkavat vapista, kuin huonona aamuna. Sävelrunon loputtua yleisö on lähes kymmenen sekuntia hiljaa. Sitten se räjähtää. Näytti pureen.

Sibeliuksen viulukonserttoon oli saatu arvatenkin sen esittäjistä paras, Leonidas Kavakos. Hän voitti 18-vuotiaana Sibelius-viulukilpailun. Kavakos ja Vänskä ovat levyttäneet Lahden Sibelius-talossa monin tavoin palkitun viulukonsertton alkuperäisversion. Kuinkahan monta kertaa kreikkalainen pitkätukka onkaan soittanut tämän kappaleen. Ei takuulla tarvitse enää nuotteja.

Jos Finlandian saamat suosiosoitukset olivat jo valtavat, niin Sibeliuksen viulukonsertto sai yleisön lähes suunniltaan. Kavakos kutsuttiin lavalle viitisen kertaa. Lopulta hän otti mukaan Stradivariuksensa ja soitti Leipzigin suuren musiikkimiehen J. S. Bachin kunniaksi Partita No 2:n.

Konsertin toisessa osassa tuli vielä Kodalya ja Stravinskya, mutta ne jäivät Sibeliuksen jälkeen minulle ja reaktioista päätellen myös pääosalle yleisöä enemmänkin tavanomaisiksi.

Kyllä kelpasi olla suomalainen! Olisi pitänyt ottaa lippu mukaan.

pajen